

ת"פ 31350/08/18 - מדינת ישראל נגד אריאל דרעי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 31350-08-18 מדינת ישראל נ' דרעי
תיק חיצוני: 362805/2018

בפני	כבוד השופט עמית מיכלס
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	אריאל דרעי
בשם המאשימה:	עו"ד עידן סטולוב
בשם הנאשם:	עו"ד ערן ראו

החלטה

לפני בקשת שירות המבחן מיום 20.4.2021 להפקעת צו מבחן לתקופה של שנה וחצי (להלן: התקופה) שהוטל על הנאשם כחלק מגזר דין שהושת עליו ביום 30.12.2019 (להלן: גזר הדין).

בקשת שירות המבחן הועברה עוד באותו יום לקבלת תגובת הצדדים, זאת בשים לב למורכבות מצבו של הנאשם, שלדברי שירות המבחן נעצר, ובהמשך אף נאסר, במהלך התקופה בה עמד צו המבחן בתוקף. תגובת ב"כ הנאשם לא אחרה לבוא והיא הועברה לבית המשפט ביום 23.4.2021. מנגד, תגובת המאשימה התקבלה רק ביום 12.7.2021, זאת, לדבריה, בשל שגגה שיצאה תחת ידה.

לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים, הן בכתב והן בהשלמת טיעון על פה, מצאתי שבנסיבות המקרה שלפניי אין אפשרות להפקיע את צו המבחן, זאת ממספר נימוקים:

האחד, במהלך התקופה נעצר הנאשם במסגרת תיק אחר, והוא אף הספיק לרצות עונש מאסר בפועל למשך 9 חודשים. מתגובת ב"כ הנאשם, המגובה במסמכים, אני למד שלקראת דיון שעתיד היה להתקיים בפני וועדת השחרורים, הוכנה לנאשם על ידי הרשות לשיקום האסיר תכנית שיקום מקיפה. ואכן, ביום 1.3.2021 הורתה הוועדה על שחרורו המוקדם של הנאשם ממאסר, תוך העמדתו בתכנית פיקוח ושיקום מקיפה, הכוללת טיפול פרטני פסיכו-סוציאלי, טיפול קבוצתי ועבודה. לתכנית שיקום זו, על אף שאינה מוגדרת כצו מבחן, תכליות דומות לצו המבחן אותו מבוקש להפקיע כעת. כידוע, אופיו של צו המבחן הוא שיקומי בעיקרו, "והוא נועד לשמש מענה לאותם מקרים שבהם מתן תמיכה וליווי מקצועי לנידון עשויים לשמש אמצעים מועילים להחזרתו לתפקוד נורמטיבי בקהילה" [רע"פ 1094/15 יחיאלוב נ' מדינת ישראל (23.8.2017)]. מטרה דומה עומדת בבסיס תכניות השיקום של שירות בתי הסוהר.

הנימוק השני עניינו עיתוי הגשת הודעת שירות המבחן. על אף שדינו של הנאשם בתיק החדש נגזר עוד ביום 17.11.2020, נשלחה הודעת שירות המבחן רק ביום 20.4.2021, זאת לאחר שהנאשם כבר שוחרר מהמאסר שנגזר עליו בתיק החדש. בנסיבות אלו אני מוצא טעם רב בדברי ב"כ הנאשם לפיהם ממילא סוגי העונשים אותם ניתן להטיל על הנאשם בשלב זה מצומצמים, בפרט כאשר הנאשם מצוי בשלבי שיקום ופיקוח של הרשות לשיקום האסיר.

השלישי, עיון בגזר הדין מלמד שבמעמד הישיבה בה ניתן, לא הוזהר הנאשם בדבר משמעות הפרת הצו או אי עמידה בתנאיו. משעמד ב"כ המאשימה על טעות זו, ביקש בסוף הדיון שנערך במעמד הצדדים ביום 18.10.2021 להזהיר את הנאשם, תוך שחזר בו מבקשתו להפקעת הצו בשלב זה. בדרך זו ביקש ב"כ המאשימה לתת לנאשם מעין "הזדמנות" נוספת לעמוד בתנאיו, באופן שיאפשר למאשימה לבקש להפקיעו בהמשך, ככל שלא יעמוד בתנאיו גם לאחר שהוזהר. פרשנות משפטית זו אין בידי לקבל. תחילה יש לציין שכבר במועד בו הוגשה תגובת המאשימה פקע צו המבחן, והמאשימה לא הפנתה למקור חוקי המאפשר את חידושו בנסיבות שנוצרו. בהקשר זה מן הראוי להזכיר את סעיף 3 חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, שכותרתו: "סדרי דין באין הוראות", הקובע כדלקמן:

"בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחיקוק, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק"

בפסיקת בית המשפט העליון נקבע שהאפשרות של בית-המשפט לפעול מכוח "סמכותו הטבעית" מצומצמת רק לאותם מקרים בהם עולה הסמכות בקנה אחד עם הוראות החוק [בש"פ 4586/06 חלידו נ' מדינת ישראל (22.08.2006)]. במקרה שלפנינו, מתן צו מבחן "מחודש", אינו עולה בקנה אחד עם הוראות החוק או עם פסיקת בית המשפט העליון, הקובעים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שעל בית המשפט להזהיר מפורשות את הנאשם בדבר תוצאות הפרת צו המבחן. ודוק, אין די בחתימת הנאשם על צו המבחן, בו הוא מתחייב למלא אחר הוראות הצו ומאשר שהבין את משמעות הפרתו (במקרה שלפנינו הנאשם אכן חתם על הצו), שכן חתימתו אינה מיתרת את החובה להסביר לו את המשמעויות הללו במסגרת גזר הדין בלשון ברורה [רע"פ 1094/15 יחיאלוב נ' מדינת ישראל (23.8.2017), פסקה 42 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) ח' מלצר והערתה של השופטת ע' ברון].

דברים אלו נאמרים בבחינת למעלה מן הצורך, שכן משחלפה תקופת המבחן, ממילא אין בנמצא אפשרות חוקית לחדשו עתה.

נוכח כל האמור, ולאחר שממילא נטל הנאשם חלק ב"הליך שיקום" מחודש המפוקח על ידי שב"ס, גם אם הדבר נעשה במסגרת התיק החדש בו הועמד לדין, מצאתי שהן מהבחינה המהותית-תכליתית והן בפן הפרוצדורלי לא ניתן להפקיע את צו המבחן, שממילא הסתיים, וכפועל יוצא מכך אין כל אפשרות להטיל עליו עתה עונש חליפי.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לב"כ הצדדים ולשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשפ"ב, 28 נובמבר 2021, בהעדר

עמוד 2

הצדדים.